

SLOVENSKE SKUPNOSTI

Sekcija DEVIN-NABREŽINA

November 1990

Razočaranje nad Locchijem

Minili so slabi trije meseci, odkar smo na teh straneh skušali prepričati naše nove in stare, zveste volilce, a tudi sami sebe, o pravilnosti naše težke izbire, ko smo podprli izvolitev prvega italijanskega župana. Prepričani smo bili, da bo naša odločitev naletela na primerno razumevanje vsaj pri naših partnerjih. Zavedali smo se namreč, da nas bo opozicija (zlasti KPI) ostro napadala, pa čeprav z demagoškimi argumenti.

Na žalost smo se uštel! Že od vsega začetka so demokristjani in socialisti prihajali na dan z novimi zahtevami na škodo naše stranke in s stališči, ki nam niso bila po godu. Mislili smo, da je to vsaj delno posledica prizadevanj novoizvoljenih svetovalcev, ki skušajo najti svoj »prostor pod soncem« v občinskem svetu, začeni v svojih svetovalskih skupinah. Položaj se je zaostroval v samem občinskem odboru, kjer sta demokristjanska odbornica, a tudi župan, kazala vse manj pozornosti do naših predstavnikov. Posebno huda pa je bila načrtovana kampanja proti bivšemu županu Brezigarju in s tem proti Slovenski skupnosti, v kateri sta prednjačila MSI in tržaški Piccolo, očitno pa jo je podpiral še marsikdo. Ob povsem neutemeljenem in nekorektnem pripisovanju odgovornosti Brezigarju za primanjkljaj v občinski bilanci je med drugim šlo povsem v pozabo, da je odgovornost za proračun v prejšnji mandatni dobi vseskozi nosil demokristjan Gobbo, saj je on bil od leta 1985 do letošnjega maja odbornik za proračun.

Čeprav so od izvolitve novega odbora potekali le dobri trije meseci, pa smo medtem žal morali že zabeležiti tudi nespoštovanje upravnega sporazuma. Tako bi občinska uprava morala že takoj sprejeti ukrepe proti nevarnosti »riminizacije« občine in za razmejitev Kraškega parka, toda do tega ni prišlo, kljub temu, da je Slovenska skupnost zahtevala uresničitev teh točk bodisi ustno kot pisno.

Končno pa je kot strela z jasnega udarila novica o Locchijevem pismu ministru Scottiju, s katerim je župan v bistvu skušal doseči soglasje rimske vlade, da se izniči ena redkih mednarodno priznanih pridobitev, da se naša občina tudi navzven kaže kot občina, v kateri živita dve narodni skupnosti. Naša stranka je že leta 1964 z vstopom v levosredinsko upravo skupno s KD, PSI in PSDI dokazala, da je za res-

dalje na 3. strani ■

Po Locchijevem pismu o osebnih izkaznicah Zahtevamo odstop župana

Sekcijski odbor Slovenske skupnosti v občini Devin-Nabrežina je na širšem zasedanju 13. novembra 1990 v Šempolaju sklenil, da zahteva takojšen odstop župana Locchija. Sklep je bil одобren skoraj soglasno, saj je od 37 prisotnih samo 1 glasoval proti, 2 pa sta se vzdržala. Do te odločitve je Slovensko skupnost privedlo dejstvo, da je Locchi napisal notranjemu ministru Scottiju pismo z neprikritim namenom, da bi v naši občini uvedli enojezične italijanske osebne izkaznice. To je za nas nesprejemljivo.

Sicer pa je Slovenska skupnost zlasti v zadnjem mesecu bila prisiljena že večkrat izraziti svoje nezadovoljstvo nad delovanjem občinske uprave. Slednja namreč ni uresničila nekaterih pomembnih programskih točk, za izvedbo katerih je bil izrecno predviden rok 3 mesecev. Tu mislimo predvsem na ukrepe, s katerimi bi občinska uprava morala preprečiti nevarnost »riminizacije«, ki se pojavlja ob turističnem razvoju Sesljskega zaliva, pa tudi na ukrepe za omejitev obsega Kraškega parka na občinskem ozemlju. Pa tudi sploh Slovenska skupnost ni mogla biti zadovoljna z odnosi, ki sta jih do nje imeli ostali dve stranki upravne koalicije, t.j. KD in PSI. Pomislimo le na gonjo proti bivšemu županu Brezigarju zaradi domnevnih odgovornosti za primanjkljaj v občinski bilanci. KD in PSI sta na zadevo gledali z neprizadete distance, kar je čudno zlasti za KD, saj je bil v bivšem občinskem odboru za proračun odgovoren demokristjan. Poleg tega ne gre pozabiti, da se KD in PSI nista držali dogovorov s SSK niti na pokrajinski ravni.

Slovenska skupnost odpira krizo z velikim čutom odgovornosti in z mirno vestjo. Zavedamo se namreč, da smo napravili vse, kar je bilo mogoče, da bi v tej občini prišlo do poštenega sodelovanja predstavnikov obeh tu živečih narodov na enakopravni osnovi. Kolikšna je naša dobra volja, smo že dokazali npr. s tem, da smo se za dobrobit celotne občine pred nekaj meseci odpovedali celo županskemu mestu, kljub izrednemu volilnemu uspehu naše liste in še posebej našega kandidata Bojana Brezigarja. V tem temnem trenutku želimo vsekakor zagotoviti in potrditi, da se bomo v bodoče tako kot doslej dosledno zavzemali za takšne uprave, ki lahko jamčijo za razvoj občine in za tvorno sožitje obeh narodnih skupnosti. Za to pa morajo pokazati resnično dobro voljo tudi drugi.

Slovenska skupnost vabi predstavnike vseh slovenskih društev in organizacij v občini Devin-Nabrežina na

INFORMATIVNI SESTANEK

o vprašanju dvojezičnih osebnih izkaznic in sploh pravic slovenščine. Sestanek bo v ponedeljek, 26. novembra, z začetkom ob 20. uri v mali dvorani Športnega centra v Vižovljah.

Dvojezične osebne izkaznice - termometer in spričevalo sožitja

Dvojezične osebne izkaznice so po eni strani samo kos papirja. Toda poleg tega so še marsikaj. So seveda najprej pomemben dokument, ki izpričuje osebno istovetnost naslovnikov in nam kot tak omogoča storiti marsikaj, od udeležbe na volitvah do prehajanja državnih meja, vsaj nekaterih. Toda v našem primeru so ti osebni dokumenti, kot rečeno, tudi dvojezični, kar jim daje dodaten pomen: na tak način izpričujejo, da naslovniki pripadajo občini, v kateri živita dva pravno priznana naroda.

Povsem naravno bi bilo, da bi dvo- oziroma večjezične osebne izkaznice imele v vseh občinah, v katerih živita dva oziroma živi več pravno priznanih narodov, tako kot je npr. povsem naravno, da je t.i. evropski potni list napisan v jezikih vseh pravno priznanih komponent Evropske skupnosti. V primeru Slovencev v Italiji bi to pomenilo, da bi po pravici morali imeti dvojezične osebne izkaznice v vseh 35 občinah na Tržaškem, Goriškem in Videmskem, v katerih smo kot narod zgodovinsko prisotni. Toda doslej to velja le v štirih

sporazuma. Na isti pravni osnovi temelji tudi izdajanje slovensko-italijanskih osebnih izkaznic v občinah Koper, Izola in Piran v Sloveniji ter hrvaško-italijanskih v občini Buje na Hrvaškem.

Povsem logično je, da kdor postavlja pod vprašaj dvojezične osebne izkaznice v občinah Devin-Nabrežina, Zgonik, Repentabor in Dolina, postavlja pod vprašaj tudi dvojezične osebne izkaznice v Kopru, Izoli, Piranu in Bujah. Prav bi bilo, da bi si to dobro zapomnili vsi, ki jih motijo dvojezične osebne izkaznice pri nas, pa naj bodo to KD, PSI, MSI, LpT, PRI ali drugi. Italijanskim nacionalistom bi moralo biti prav ob tem primeru razvidno, da ko škodijo nam, v resnici škodijo tudi sebi. A prav bi bilo tudi, da bi vse te stvari pozorneje premislila tudi KPI, ki je prav v občini Devin-Nabrežina prvič pristala na načelo »opcionalnosti«, po katerem naj bi imeli občani pravico izbiranja med dvojezičnimi in enojezičnimi italijanskimi osebnimi izkaznicami.

To stališče KPI, ki v marsičem bistveno soupada s stališči nacionalistov, je za nas nesprejemljivo. Najprej zato, ker bi pomenilo odstopanje od že uveljavljenih pridobitev, ki jih med drugim jamčijo tudi Osimski sporazumi iz leta 1975, po katerih raven zaščite slovenske manjšine v Italiji in italijanske v Jugoslaviji nikakor ne sme biti nižja od že dosežene. Poleg tega pa bi bilo uvajanje pravice do izbire v tem primeru za nas nesprejemljivo, saj bi v bistvu pomenilo, da dvojezični značaj občine ni nekaj, kar morajo obvezno priznati vsi občani. To pa bi bilo absurdno, saj bi v zadnji inštanca pomenilo, da pravno priznanost dveh narodov v občini prizna le, kdor hoče — a to ni nobena priznanost.

Iz vsega povedanega jasno izhaja, da so dvojezične izkaznice veliko več kot kos papirja. Na osnovi stališč, ki se do njih zavzemajo, je mogoče točno izmeriti temperaturo v odnosih med Italijani in Slovenci. Kdor odklanja dvojezične izkaznice, v resnici odklanja spričevalo zrelosti za sožitje.

M.B.

Kako je naraščala sramotna gonja

Pismo župana Locchija notranjemu ministru Scottiju se uokvirja v dolgo in dalekosežno gonjo. Proti dvojezičnim osebnim izkaznicam v občinah Devin-Nabrežina, Zgonik, Repentabor in Dolina so se spočetka zaganjali posamezni nacionalisti, najpogosteje iz vrst MSI. Običajno so pisarili v tem smislu pisma Piccolu, ki jim je, kot ponavadi, nudil krepko podporo. V takšnem okviru se je pred leti tudi porodila nabirka podpisov proti dvojezičnim izkaznicam, ki pa ni požela kdove kakšnega uspeha. Proti tej gonji je tedaj nastopil jasno in odločno župan Bojan Brezigar.

Gonja pa se ni ustavila in je dobila resnejše obrise na začetku tega leta, ko je listar Giulio Camber, izvoljen v poslansko zbornico kot predstavnik tržaške PSI, vložil predlog zakona, ki naj bi v občinah Devin-Nabrežina, Zgonik, Repentabor in Dolina omogočil izdajanje enojezičnih italijanskih osebnih izkaznic. Ta predlog je podprla upravna koalicija KD, PSI, PSDI, PRI in PLI, ki vodi tržaško občino in pokrajino, z resolucijama, ki sta bili letos spomladi sprejeti v zadevnih svetih.

Zadeva je bila v središču pozornosti tudi v kampanji pred letošnjimi upravnimi volitvami na Tržaškem, zlasti v občini Devin-Nabrežina. Po volitvah sta KD in PSI na pogajanjih za sestavo novega občinskega odbora zahtevali, da bi vprašanje vključili v novi upravni program, a SSK se je temu najodločneje uprta in dosegla zagotovilo, da nova uprava ne bo v ničemer spreminjala obstoječe prakse izdajanja dvojezičnih osebnih izkaznic.

Toda zagotovilo ni veliko zaleгло. Že med razpravo v občinskem svetu so se — poleg drugih — predstavniki KD in PSI vračali k zadevi, Locchi pa je v časopisnem intervjuju takoj po izvolitvi za župana nakazal, da se namerava problema v svojem mandatu lotiti. To je sprožilo energično reakcijo SSK, ki je od Locchija zahtevala in dosegla, da svoje časopisne izjave prekliche. Od tedaj so minili dobri trije meseci in Locchi se je zdaj na vsem lepem pojavil s pismom notranjemu ministru. Bilo nam je dovolj.

Zakaj in čemu?

Zakaj in čemu je Locchi pisal pismo notranjemu ministru Scottiju o dvojezičnih izkaznicah, ki je sprožilo krizo? V teh dneh smo na to vprašanje slišali najrazličnejše odgovore, od duhovito žlehtnobnih do fantapolitičnih. Nekateri — med temi tržaški Il Piccolo — razlagajo, da zato, ker je hotel kot devinsko-nabrežinski župan odstopiti, da bi pravočasno vskočil v »tržaško štafeto« in postal predsednik Pokrajine, kar naj bi bila prestižnejša funkcija.

Priznati moramo, da nas ta razlaga bolj malo prepriča. Je res biti predsednik Pokrajine tako prestižno? Mimo tega imamo vtis, da predstavlja odstop prvega italijanskega devinsko-nabrežinskega župana komaj tri mesece po izvolitvi hud faliment, tako oseben kot za stranko ali stran, kateri Locchi pripada. Kar se nas tiče, naj pristavimo, da predstavlja Locchijevo pismo še en napad v okviru resnično koncentričnega obstreljevanja, ki ga je posebno v zadnjih časih deležna SSK zlasti v devinsko-nabrežinski občini, vključno z osebnimi napadi na našega najvišjega izvoljenega predstavnika Bojana Brezigarja. Pri tem koncentričnem obstreljevanju sodelujejo domala vsi, od MSI do KPI. Mar smo po izrednem uspehu na letošnjih majskih volitvah postali za vse te tako nevarni?

občinah na Tržaškem, in sicer v devinsko-nabrežinski, zgoniški, repentabski in dolinski.

Izdajanje dvojezičnih osebnih izkaznic v teh štirih občinah pravno temelji na Posebnem statutu, priloženem k Londonskemu memorandumu iz leta 1954, natančno pa je bilo dogovorjeno v mešani italijansko-jugoslovanski komisiji za izvajanje tega mednarodnega

Dvoumno zadržanje predstavnikov KPI

Ob vsej tej gonji proti dvojezičnim osebnim izkaznicam so predstavniki KPI zavzemali milo rečeno dvoumna stališča. Med bistvene programske točke, na osnovi katerih so se po letošnjih majskih volitvah šli pogajati za sestavo novega devinsko-nabrežinskega občinskega odbora, so vključili tudi to, da naj bi občani imeli pravico izbire med enojezičnimi italijanskimi in dvojezičnimi osebnimi izkaznicami. (Te programske točke so komunisti med drugim objavili v oktobrski številki svojega glasila za devinsko-nabrežinsko občino *Il Lavoratore di Duino Aurisina*.) Isto stališče so potem predstavniki KPI zagovarjali tudi v občinskem svetu v razpravi pred izvolitvijo novega župana. Komunistični svetovalec Ceschia je tedaj med utemeljevanjem pravice do izbire izkaznic dejal, da razume

človeka, ki čuti dvojezične osebne izkaznice kot nasilje (*sic!*).

Na drugem mestu (in sicer v članku Dvojezične osebne izkaznice — termometer in spričevalo sožitja) podrobneje pišemo, zakaj je to stališče za nas nesprejemljivo. Res je, da so komunisti predlagali, naj bi načelo »opcionalnosti« skušali uresničevati tudi v tržaški občini. Vendar politično je tudi bistvenega pomena, da so se s predlogom o osebnih izkaznicah po izbiri pojavili ne v tržaški (da ne govorimo o miljski), ampak v devinsko-nabrežinski občini, in to prav v trenutku najhujšega pritiska MSI, KD in PSI za odpravo za vse veljavnih dvojezičnih osebnih izkaznic. S svojim zadržanjem so jim objektivno priskočili na pomoč in jim med drugim pomagali izolirati SSK, ki je edina dosledno branila dvojezične osebne izkaznice.

Ne gre samo za osebne izkaznice

Na seji širšega odbora sekcije smo slišali pripombo, da zaradi Locchijevega pisma o uvedbi enojezičnih italijanskih osebnih izkaznic morda ni vredno sprožiti krize, češ da dvojezične izkaznice velike večine naših občanov ne zanimajo, oziroma, vseeno jim je, ali imajo Italijani dvojezično ali samo italijansko izkaznico. Izid glasovanja je pokazal, da so prepričljivo prevladala stališča o neodpovedljivosti tej pravici.

Na tem mestu ne bomo razglabljali, kaj pomenijo za Slovence v devinsko-nabrežinski občini dvojezične izkaznice; o tem pišemo v drugem članku. Tukaj želimo predvsem pojasniti, da ne gre samo za osebne izkaznice, ampak da je vprašanje mnogo širše.

Že nekaj let Slovenci ugotavljamo, da nam oblasti vztrajno krčijo pravice, ki jih

že uživamo. Če naj navedemo samo nekaj primerov, bomo začeli pri nenadni odločitvi Dežele, da ne sprejema več prošenj v slovenščini. Sledila ji je tržaška občina z znano okrožnico župana Staffierija, ki je njegov naslednik Ricchetti ni preklinal. Prav tako se vsi spominjamo afere v zvezi s cesto terana, ko Pokrajina ni hotela niti v slovenskih občinah namestiti dvojezičnih tabel. Prav tako Dežela ni hotela namestiti dvojezičnih tabel o nevarnosti požarov na Krasu. Zadržanje pošte in davčne uprave je znano, saj je moral prof. Samo Pahor celo v zapor zaradi vztrajnosti pri uveljavljanju zakonitih pravic. Vsi se spominjamo tudi prave gonje proti rabi slovenščine v nekaterih rajonskih svetih tržaške občine, še zlasti v Škednju, kjer so slovenskemu svetovalcu enostavno preprečili — tudi z ustrahovanjem in z nasiljem — da govori v materinem jeziku.

Gonja proti dvojezičnim izkaznicam v devinsko-nabrežinski občini sodi v ta okvir. Tu je v teku prava ofenziva proti pravicam slovenske manjšine, tistim, ki so jih naši očetje pridobili z narodnoosvobodilnim bojem. Naša občina je ena izmed štirih, ki si je te pravice pridobila, in dejstvo, da se je predvsem z nasilnimi posegi narodnostna sestava spremenila, še ne pomeni, da kdo lahko samovoljno krči pravice Slovencev, ki živijo v teh krajih.

Rekli smo, da so osebne izkaznice le en primer. Pred dvema letoma so fašisti prijavili župana Brezigarja zaradi dvojezičnih obrazcev za bencinske bone; v zadnjem času je v teku spor s trgovinsko zbornico, ki noče tiskati dvojezičnih obrazcev za izdajanje trgovskih licenc. In še bi lahko navajali. V teku je torej prava ofenziva, zaenkrat proti rabi slovenskega jezika, vendar smo slišali tudi še druga namigovanja: na rabo slovenščine v občinskih uradih, češ da je treba spremeniti pravilnike za sprejemanje osebja in odpraviti tisto malenkost, ki jo danes pri natečajih kandidati prejmejo za znanje slovenskega jezika, pa tudi na dvojezično delovanje občinskega sveta, češ da je prevajalska služba glede na kritično finančno stanje občine predraga.

Osebne izkaznice so torej izhodiščna točka široko zastavljene politike, katere namen je, da postopoma izbriše slovensko prisotnost iz devinsko-nabrežinske občine. Take politike Slovenska skupnost ne more in ne sme sprejemati, upreti se ji mora z vso odločnostjo, kajti res gre za naš obstoj — ne samo kot stranke, ampak tudi in predvsem kot narodnostne skupnosti. Še zlasti pa ne moremo pristati na dejstvo, da tako politiko vodi župan, ki je bil izvoljen tudi z glasovi naše stranke. Odtod zahteva po njegovem odstopu.

Vendar pa ne bomo ostali pri tej pobudi. Z vso odločnostjo in z vsemi sredstvi se bomo uprli slehernemu poskusu, da se krčijo že obstoječe pravice manjšin. Če

so naši italijanski soobčani nestrpni in pričakujejo Maccanico zakon, da omeji pravice, ki jih že uživamo, jim moramo jasno povedati, da mi na pošten zakon čakamo že 45 let in ne bomo dopustili, da se nam jemlje še tisto malenkost, ki smo si jo priborili.

Zato naj povemo, da se bomo — pri osebnih izkaznicah in pri drugih posegih — poslužili vseh zakonitih sredstev, da uveljavimo svoje pravice. Vemo, da obstaja tudi sodstvo, ki spoštuje zakone — in nedavni primer rojanske šole Erjavec nam to potrjuje — ter da obstajajo še mednarodni forumi, katerih se bomo morali poslužiti, če na osnovi notranje zakonodaje ne bomo mogli doseči tega, kar nam pritiče.

Ne gre torej samo za osebne izkaznice. To je odgovor tistim, ki bi bili mnenja, da za to vprašanje taka reakcija ni bila na mestu. Začelo se je izvajati protislovensko ofenzivo v devinsko-nabrežinski občini. Osebne izkaznice so prvo dejanje te ofenzive. Zaustaviti jo moramo od vsega začetka, sicer bi lahko bilo prepozno. Zato je bila naša odločitev neizbežna in v danih pogojih edina možna.

* * *

Razočaranje nad Locchijem

■ nadaljevanje s 1. strani

nično tvorno sožitje med slovenskim in italijanskim prebivalstvom, vedno pa je poudarjala, da to sožitje nikakor sme iti na račun že pridobljenih slovenskih narodnostnih pravic. In dejansko nikogar, razen fašistov, ni potem motilo dosledno dvojezično poslovanje občine in sploh njena dvojezična podoba. Naj v tej zvezi posebej poudarimo, da je naša občina, izključno po prizadevanju SSK, prva v Italiji prišla do dvojezičnega prapora, ki ga je moral potrditi, kot je znano, sam predsednik republike.

V tem duhu in da bi ohranili doseženo stopnjo sožitja med obema narodoma v naši občini, smo se letošnjega julija odločili, da nadaljujemo upravno sodelovanje s KD in PSI, in sicer z izvolitvijo odbora, katerega prvič načeloval župan italijanske narodnosti. To je bila za nas izredno velika žrtev in upali smo, da bodo naši upravni zavezniki to vsestransko cenili. Očitno pa smo se motili. V zameno smo zdaj dobili pismo, v katerem župan Locchi med drugim trdi, da je »dobrnemu delu prebivalstva nerodno, ko se doma ali v tujini predstavi z dvojezično osebno izkaznico«. Jasno je, da pod takimi pogoji ne moremo več sodelovati, saj nas drugi imajo za nekaj, zaradi česar jim je »nerodno«, se pravi za nenakovredne partnerje.

Zavedamo se, da smo z zahtevo po odstopu župana sprejeli izredno težko odločitev, a zavedamo se tudi, da moramo predvsem ohraniti svoje dostojanstvo, sicer bomo izgubili še druge pridobitve, kaj šele, da bi si pridobili novih pravic!

Antek Terčon

Pismo, s katerim smo sprožili krizo

Spošt. g.
Dario Locchi,
župan devinsko-nabrežinske občine

Spošt. dr. Piergiorgio Luccarini,
sekcijski komisar KD
Devin-Nabrežina

Spošt. g. Alfredo Burger,
tajnik PSI
Devin-Nabrežina

Vodstvo devinsko-nabrežinske sekcije Slovenske skupnosti je na seji z dne 13. novembra 1990 sklenilo, da zahteva odstop župana in občinskega odbora zaradi nespoštovanja sporazuma med strankami upravnega zavezištva.

Slovenska skupnost ugotavlja, da pomembne programske točke s točno določenimi roki, kljub opozorilom niso bile uresničene. Ker v programu ni bilo omenjeno vprašanje dvojezičnih izkaznic, je to, kot znano, jasno pomenilo, naj se s tem župan ne ukvarja. S tem stališčem SSK je bil župan natančno seznanjen. Nesprejemljivo je tudi dejstvo, da najvišja oblast v občini, brez privolitve ene od strank večine, skuša odvzeti prebivalcem devinsko-nabrežinske občine eno že priznanih demokratičnih pravic.

Iz zgoraj navedenih razlogov Slovenska skupnost meni, da ne obstajajo več pogoji za sodelovanje v občinskem odboru, in zahteva, da o odstopu župana in odbora odloča občinski svet na prvi seji.

Nabrežina, 14. novembra 1990

Tajnik
Antek Terčon

Protest v Zgoniku, Repentabru in Dolini

Pismo devinsko-nabrežinskega župana Locchija italijanskemu notranjemu ministru Scottiju o uvedbi enojezičnih italijanskih osebnih izkaznic ne zadeva samo občino Devin-Nabrežina, saj enake dvojezične osebne izkaznice izdajajo tudi občine Zgonik, Repentabor in Dolina. Sicer pa Locchi v svojem pismu to tudi izrecno pove. Prav zaradi tega je SSK zahtevala sklicanje izrednih sej občinskih svetov v občinah Zgonik, Repentabor in Dolina, da bi na njih obso- dili vsakršen poskus ukinjanja dvojezičnih izkaznic v njih. Načelniki svetovalskih skupin SSK Joško Gruden v Zgoniku, Emil Guštin v Repentabru in Sergij Mahnič v Dolini so 16. novembra predlagali v ta namen naslednji osnutek resolucije:

Občinski svet, zbran na seji dne...

- glede na pismo devinsko-nabrežinskega župana italijanskemu notranjemu ministru Scottiju o uvedbi enojezičnih italijanskih osebnih izkaznic v občinah Devin-Nabrežina, Zgonik, Repentabor in Dolina;
- upoštevajoč, da se pismo devinsko-nabrežinskega župana uokvirja v širšo in dalekosežnejšo kampanjo, ki je med drugim že prišla do izraza z resolucijama, ki sta bili sprejeti v tržaškem občinskem in pokrajinskem svetu;
- poudarjajoč, da so dvojezične osebne izkaznice demokratičen odraz in priznanje zgodovinske prisotnosti dveh narodov na posameznih občinskih ozemljih;
- poudarjajoč, da so dvojezične osebne izkaznice v občinah Devin-Nabrežina, Zgonik, Repentabor in Dolina pridobitev krajevnega prebivalstva v boju proti fašizmu, ki so jo potrdile države zmagovalke v drugi svetovni vojni;
- poudarjajoč, da občine Devin-Nabrežina, Zgonik, Repentabor in Dolina izdajajo dvojezične osebne izkaznice na osnovi mednarodno dogovorjenih izvajalnih norm Poselnega statuta priloženega k Londonskemu memorandumu iz leta 1954, na osnovi katerih izdajajo dvojezične osebne izkaznice tudi občine Koper, Izola, Piran in Buje na jugoslovanski strani;
- poudarjajoč, da dvojezične osebne izkaznice sodijo pod že doseženo raven zaščite slovenske manjšine v Italiji in italijanske v Jugoslaviji, ki jo izrecno jamčijo Osimski sporazumi iz leta 1975;

zavrača in obsoja vse poskuse ukinjanja dvojezičnih osebnih izkaznic v občinah Devin-Nabrežina, Zgonik, Repentabor in Dolina ter obvezuje župana in odbor, naj v tem smislu nastopata na vseh ravneh, tudi in predvsem pri najvišjih oblasteh Italije ter Slovenije in Hrvaške oziroma Jugoslavije.

Solidarnost iz Južne Tirolske

Afera okrog dvojezičnih osebnih izkaznic v devinsko-nabrežinski občini je imela močan odmev tudi pri nemški manjšini na Južnem Tirolskem. Dnevnik *Dolomiten* je v četrtek, 15. novembra, objavil članek z naslovom »Minderheitenpolitik — So nicht« (»Manjšinska politika — tako ne«) in podnaslovom »Slowenen befürchten Volkszählung durch die Hintertür« (»Slovenci se bojijo, da bi po stranskih vratih prišlo do preštevanja«). V prvem stavku je zapisano, da manjšinska politika v Furlaniji-Juljski krajini ne more biti v zgled. V nadaljevanju je podrobno prikazana vsebina Locchijevega pisma ministru, pri čemer se poudarja, kako je tudi 15-letnica Osimskih sporazumov med Italijo in Jugoslavijo minila brez zaščitnega zakona za slovensko manjšino v Italiji. Zaradi zanimivosti in pomembnosti te geste, objavljamo članek v *Dolomiten* v originalu.

Minderheitenpolitik — So nicht Slowenen befürchten Volkszählung durch die Hintertür

Triest (nd) — Beispielhaft ist die Minderheitenpolitik, die zur Zeit in Friaul-Julisch-Venetien betrieben wird, nicht: Durchs Hintertürchen versucht der neugewählte und erste italienische Bürgermeister der Gemeinde Duino-Aurisina, Dario Locchi (DC), die angestammten Rechte der slowenischen Minderheit zu untergraben. In einem Brief an den Innenminister in Rom schlägt Locchi eine Abschaffung der zweisprachigen (slowenisch-italienischen) Identitätskarte vor. Nur auf besonderen Wunsch, so der Vorschlag des Bürgermeisters, sollte das Dokument neben dem Italienischen auch den slowenischen Text enthalten.

Will man Dario Locchi, der einer Dreiparteienkoalition aus DC, PSI und der slowenischen Union vorsteht, glauben, so fühlen sich die italienischsprachigen Bürger der Gemeinde Duino-Aurisina — vor allem im Ausland — durch die fremdartige Sprache in ihrem Ausweis diskriminiert.

„Viele Bürger“, schreibt der DC-Politiker in seinem dreieinhalb Seiten langen Brief an Innenminister Vincenzo Scotti, „beantragen aus diesem Grund keine Identitätskarte mehr.“ Im vergangenen Gemeinderatswahlkampf und bei den Koalitionsgesprächen hatte derselbe Locchi den Slowenen noch versichert, daß die ihnen im Abkommen von Osimo gewährten Zusagen bezüglich des Minderheitenschutzes unangetastet blieben.

Die slowenische Union fürchtet nun um ihre angestammten Rechte, die sich ohnehin nur auf das obengenannte, vor 15 Jahren abgeschlossene Abkommen von Osimo stützen und nur sehr vage umschrieben sind; auf ein rechtlich abgesichertes Minderheitenstatut warten die Slowenen seit Jahren.

In der nun drohenden Abschaffung eines zweisprachigen Ausweisdokuments sieht die slowenische Union nicht nur einen Rückschritt, was den Minderheitenschutz angeht. Sie befürchtet gleichzeitig, daß dadurch, so-

zusagen durch die Hintertür, eine Volkszählung durchgeführt werden soll. Jeder, der eine zweisprachige Identitätskarte wollte, müßte dies, so der Wunsch des Bürgermeisters Locchi, ausdrücklich anmelden.

Bislang hatten sich die Slowenen, deren Zahl in Friaul-Julisch-Venetien nur geschätzt werden kann, vehement gegen eine solche Zählung und Sprachgruppenzugehörigkeitserklärung gewehrt.

In der 8500-Einwohner-Gemeinde Duino-Aurisina waren in den ersten Nachkriegsjahren mehr als 90 Prozent der Bewohner slowenischer Herkunft. Durch die Abtrennung der istrischen Gebiete von Italien und den zunehmenden Tourismus gerieten die Slowenen aber auch in diesen ursprünglich slowenischen Gemeinden zunehmend in die Minderheit.

Heute sind in Duino-Aurisina und den angrenzenden Fraktionen nur mehr schätzungsweise 35 Prozent der Anwohner Slowenen. Die Tatsache, daß es der slowenischen Union erstmals nicht gelang, den Bürgermeisterstuhl zu behaupten, spricht für sich. Wieweit der italienische Bürgermeister Dario Locchi sich allerdings auf seinem Stuhl behaupten kann, sei dahingestellt — in Duino-Aurisina mehrten sich Rücktrittsgerüchte; die Minderheit macht mobil.

NAŠA DELEGACIJA V ISTRI

Kot smo že poudarili, pomeni pismo župana Locchija notranjemu ministru Scottiju ne samo napad na dvojezične izkaznice v občinah Devin-Nabrežina, Zgonik, Repentabor in Dolina, ampak tudi v občinah Koper, Izola, Piran in Buje. Prav zato se je delegacija Slovenske skupnosti v torek, 20. t.m., odpravila na uraden obisk k Obalni skupnosti v Kopru (v njej so zastopane vse tri občine Slovenske obale), k Uniji Italijanov iz Istre in z Reke ter v občino Buje. Predstavnike vseh teh ustanov oziroma uprav je seznanila z gonjo proti dvojezičnim izkaznicam na italijanski strani, da bi od njih dosegla solidarnost. Časovna stiska nam ne dopušča, da bi o dogodku izčrpnije poročali.